

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XXI. Quod semel placuit, ampliùs displicere non potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

inanis & cassa, allegatio non erit permit-
tenda. Dein decisio Innocentii III. ex-
ceptionem præscriptionis, post ante reje-
ctum privilegium, non admittentis, *c.*
Veniens 19. de Præscript. Demum pari-
tas cum appellatione, in qua, licet species
defensionis etiam ipsa sit, contrariorum
allegatio non sustinetur, *arg. l. Si procu-
ratorio 2. §. 1. ff. Quando appellat.*

6. Sed ista, sicut primò occurru mag-
nam veri speciem habent, sic penitiùs in-
specta viribus vacua sunt. Primum par-
tim; quia dogma illud proditum est de a-
ctore, *l. 1. C. de Furtis*: non de reo, in judi-
cium pertracto & certante de vitando
damno: & hoc, quibus potest modis, per-
misso propulsare, *l. Ut vim cit.* partim ve-
rò; quia, sicut ad contrariorum exceptio-
num utramque probandam, sic nec ad
eas quasi absolutè & simul veras allegan-
das reus admittitur: sed solummodo ut
veras alternativè; ut reus, in unius proba-
tione deficiens vel de ejus falsitate convic-
tus, tum demum & re adhuc integrà al-
teram probet. Unde in contrarium non
facit *c. Imputari cit.* quia in ejus casu
contraria instrumenta producens ideo re-
pulsus est; quòd utrumque, ac proinde
directè contrarias assertiones, absolutè &
simul veras ipsà eorum productione fate-
ri videretur, ut dictum *Lib. 2. tit. 22.*
num. 87.

Alterù, cùm; quia *c. Veniens cit.* præscri-
ptionem post privilegium allegavit actor,
scilicet Abbas, qui Episcopum super in-
quietatione ac perceptione decimarum
convenerat: & ne ab earum perceptione
inposterum impediretur, postulavit: tum
verò; quia eò relata præscriptio non fuit
bonæ fidei, vel allegata est, postquam ei
fuit renuntiatum, ut habet textus & cum
Glossa *V. Interim* notant Innocentius *n. s.*
& Panormit. *n. s.*

Postremum; quia appellans in secun-

da instantia revera sustinet partes & onus
actoris: & ratio, ob quam unâ tantum
actione experiri licet in prima, etiam mi-
litat in instantia secunda.

In hac tamen Juris Canonici Regula
subaudienda est clausula, *Nisi lex impe-
diat*, expressa in Civili: & excipiendi
casus, quibus de noxa fervi, de pauperie
quadrupedis, de debito, vel pignore, de
rei possessione &c. conventus servum,
quadrupedem vel chirographum seu scri-
pturam, quâ debitum expressum est, su-
um: aut pignus debitoris, sèque rei,
quam vindicare vult, possessorem esse ne-
gat; talis enim, si mendacii convictus
aliâ exceptione uti velit, non audietur, per
expressos textus *l. Quotiens 21. §. fin. ff.*
de Noxal. act. l. 1. §. 15. ff. Si quadrup.
paup. sec. Auth. contra C. de Non numer.
pec. Auth. Item possessor C. Qui potior. in
pign. l. fin. ff. de R. V. &c.

REGVLA XXI.

*Quod semel placuit, amplius di-
splicere non potest.*

SUMMARIUM.

1. *Instabile est consilium humanum.*
2. *Sensus & ratio Regule:*
3. *Quæ locum habet in contractibus:*
4. *In juramentis, votis ac judiciis,*
5. *In provisionibus beneficiorum & ces-
sionibus &c.*
6. *Consilium mutari potest consensu par-
tis utriusque;*
7. *Et non raro voluntate unius.*
8. *A Regula exceptiones.*

TAm varium & mutabile hominis
consilium est; ut, si Regule istius
verborum cortici inhareamus,
Regula vanitatis redarguenda: &
contraria

contraria sententia Regularis videri possit. At non ita, si illius penetretur vis & intentio statuentis; huic enim congruens & minimè vanus

2. Præsentis Regulæ sensus est, *Quod alicui liberæ voluntatis consensu semel ita placuit; ut inde jus questum sit alteri, hoc irritò displicere & cum iura ei questis lesione liberè revocari amplius non potest.* Consonat huic altera utriusque Juris Regula, *Mutare quis consilium non potest in alterius injuriam vel detrimentum*: quæ est 7 §. ff. & 33 in 6. Ratio est; quia nihil tam congruum humanæ fidei, quàm servare ea, quæ inter aliquos placuerunt l. 1. pr. ff. de Pactis; inconstantia verò & mutabilitas animi, præsertim aliis præjudiciosa, summè detestanda est.

3. Sic intellectæ Regulæ multus & latè patens usus est In Matrimonio carnali consumato, propter ejus insolubilitatem, *Marth. cap. 19. v. 6.* & spirituali sive Professione Religiosa; quòd statum perpetuum etiam ipsa inducat, S. Thomas 22. q. 18. art. 6. In contractibus & conventionibus ceteris; quia, *Sicut ab initio libera potestas unicuique habendi vel non habendi contractus, sic renuntiare semel constituta obligationi, adversario non consentiente, non potest*, tenor est l. *Sicut §. C.*

4. de O. & A. In juramentis, c. *Cum contingat 28. de Jurjurando, c. Quamvis 2. de Pactis in 6.* In votis, *Deuteron. cap. 23. v. 21.* cum etiam ipsa contractuum instar ab initio quidem voluntatis, ex post facto tamen, sive liberè semel edita, necessitatis sint, c. *Licet 6. de Voto*, In judiciis, in quibus nec actori post contestatam litem ab instituta actione, reò invitò, recedere, l. *Pure 6. §. fin. ff. de Doli except.* nec reo judicem tanquam incompetentem vel suspectum, in quem, litem coram eo contestandò, consensisse intelligitur, recusare l. *Nemo 4. C. de Jurisdic. nisi ex nova*

& antè non cognita causa, c. *Pastoralis 4. de Except.* nec judici sententiam, quam definitivè pronuntiandò semel dixit, revocare licet, l. *Judex 55. ff. de Re judic.* In electionibus Prælatorum, c. *Vnic. de Postul. Prælat.* & optionibus aliis, l. *Servi 5. pr. ff. de Acquir. hered. l. 1. §. 6. ff. de Legat. 1. §. 1. Apud Ausidium 20. ff. de Opt. legat.* In collationibus & resignationibus beneficiorum Ecclesiasticorum: quæ nec uni semel collata auferri & conferri alteri, c. *Sitibi absenti 17. de Præb. & dignit. in 6.* neque per cessionem sive resignationem semel liberè dimissa repeti aut recuperari valent, *can. Quàm periculosum 7. q. 1. c. Transmissa 3. Sc. de Renuntiat.* sine nova collatione, *Inter. 2. eadem Rubr.* In actionum suarum remissionibus; nam & ad eas regressus denegatur, l. *Quartur 14. §. 9. ff. de Edict. l. i. Edict.* In renuntiationibus aliis, §. *9. cit. l. 1. §. 6. ff. de Success. Edict. l. Postquam 4. C. de Pactis & C.*

6. Non pauca tamen sunt ab hac Regula exceptiones; recessus enim ab eo, quod semel placuit, Jure permissus est, quando is fit utriusque partis mutuò consensu, præterquam à conjugio & statu Religioso: quorum illud consummatum ullà humanà potestate: iste professi & Prælati ordinarij mutuò consensu solvi non potest: nisi causâ transitus ad aliam Religionem, c. *Licet 18. Regular.* Vnius etiam consensu recessus permissus est à sponsalibus impuberum & matrimonio solum rato; cum ab illis pubertatem adeptus liberè resilire, *Sc. De illis 7. c. Nobis 8. de Despons. impub.* & ante istius consummationem Jure permissus sit ingressus Religionis, c. *Verum 2. Sc. Ex publico 7. de Convers. conjug.* In contractibus innominatis, in quibus ante impletionem poenitentia est locus, l. *Si pecuniam 5 ff. de Condit. causa data & C.* In deposito, l. 1.

to, l. 1. §. 2. ff. *Depositum*, imo & in mandato ac societate; nam & in his, quavis nominati contractus sint, re adhuc integra sive, antequam alterius interesse caperit, poenitentia admittitur, §. *Mandatum* 11. *Instit. de Mandato* & §. *Manet* 4. *Instit. de Societ.* In ultimis voluntatibus; quia hæ ambulatoriæ sunt usque ad supremum vitæ exitum, l. *Quod si* 4. ff. *de Adim. & transfer. leg.* usque adeo; ut testator, ne à priori voluntate recedere valeat, se lege constringere ipse non possit, l. *Si quis* 22. pr. ff. *de Legat.* 3. Quin, licet ad hæreditatem semel repudiatam regressus non detur, hæredi tamen suo, qui ab hæreditate paterna abstinuit, ad eam reditus intra triennium permittitur: dummodo res hæreditariæ non fuerint alienatæ, l. *in. C. de Repud. hæredit.* In sententia interlocutoria, quam is, qui tulit, revocare valet, c. *Cum cessante* 60. *de Appellat.* & l. *Quod iussit* 14. ff. *de Re iudic.* quod interloquendò officio suo nondum sit perfunctus, sed in eodem negotio iudex esse perseveret. In appellatione, à qua semel interposita recedere appellanti vetitum non est, l. *Si quis libellos* 28. C. *de Appellat.* In aliis casibus non paucis, in quibus ab eo, quod semel placuit, recessus iure conceditur, præsertim ex nova causa superveniente vel de novo ad notitiam perveniente; cum, quæ de novo emergunt, novo indigeant auxilio, c. *Pastoralis* cit. & l. *De atate* 11. §. 8. ff. *de Interrogat. fac.*

Quæ contra præsentem Regulam adducuntur, fere exempla sunt actuum nondum ita perfectorum; ut ex ipsis alteri jus sit quaesitum: vel sunt casus, proximè relatorum instar, excepti à iure, poenitentiam, recessumque ab eo, quod semel placuit, ex iusta causa specialiter permitte.

REGULA XXII.

Non debet aliquis alterius Odio prægravari.

SUMMARIUM.

1. Odii nomen denotat damnum & pœnam.
2. Sensus & ratio Regule.
3. Quam varia instantia ex Divino,
4. Et humano iure de prompta diffidit reddunt.
5. Declarantur instantia ex Divino;
6. Ex humano Ecclesiastico,
7. Et imperiali iure petita.
8. Subintelligenda est clausula, Nisi causa subdit.

Odi nomine hic aliqui damnum: I. alii pœnam, & rursum alii, nec malè exaudiunt utrumque; eoque prægravari intelligunt illam, cui vel aufertur aliquod bonum, vel malum infertur. Vnde Regule sensus est, *Ob alterius ma-* 2. *Id quidpiam gerentis vel delinquentis factum, alius qui ejus nec socius nec particeps est, pœnam, damnum, aliudve incommodum sentire non debet; Factum enim cuique suum, non alienum, nocere debet, Regula est 155. in Pandectis adeo, ut neque filius patris, neque filii iniquitatem patris portet, Ezechiel. .cap. 18. v. 20. neque uxor teneatur pro marito, l. Ob maritorum 2. & l. Cum te 3. C. Ne uxor pro mariti. neque delictum personæ in Ecclesiæ vel Monasterii damnum redundet, Reg. 76. in 6. sed Peccata suos teneant auctores: nec ulterius progredatur metus, quam reperitur delictum, ut Regiè omnino Arcad. & Honorius; Impp. constituerunt l. Sancimus 22. C. de Penit. Ratio Regule est; quia*